

4 באפריל 2017

לכבוד

מר משה בר סימן טוב

מנכ"ל משרד הבריאות

בפקס : 02-5655966

ובדוא"ל : mankal@moh.health.gov.il

שלום רב,

הנדון: קביעת כללים למניעת פגיעה בזכויות חולים בבית החולים לניאדו -

המקרה של XXX ז"ל

1. אנו פונים אליכם בבקשה לקבוע נהלים ברורים בנוגע להתנהלות בית החולים לניאדו ומוסדות ציבוריים בעלי מאפיינים דתיים אחרים, בפרט בשבתות ובמועדים דתיים שונים, על מנת למנוע פגיעה קשה בזכויות חולים המאושפזים במוסדות אלה.
2. XXX ז"ל היתה מאושפזת במחלקת טיפול נמרץ כללי בבית החולים לניאדו, כאשר היא מורדמת ומונשמת במשך שבועות רבים. במשך תקופה זו לא ניתן היה לתקשר עימה כלל, למעט בהפוגות קלות מהרדמה, בהן הבינה את הנאמר לה אך לא יכלה לדבר. לאחר תקופה ארוכה, לפני כשלושה ימים, כשהיא עדיין מונשמת, שבה XXX להכרה, והצליחה לכתוב מעט על נייר שהושם תחת ידה, כאשר היא מאותתת בתנועות יד וראש, כי היא רוצה "לדבר".
3. ביום **שבת**, ה-1.4.2017, ביקרתי אותה, במחלקת טיפול נמרץ בשעות אחר הצהריים. כאשר הגשתי לה מחברת ועט אסר עלי האח האחראי בחדר טיפול נמרץ לעשות כן, בטענה שבשבת אסור לכתוב בבית החולים, כיוון שמדובר במוסד דתי. על אף שאמרתי לו כי XXX הייתה מורדמת תקופה ארוכה וחייבים לאפשר לה להביע את עצמה בדרך היחידה שאפשרית עבורה, דבר לא עזר. האח האחראי חזר על טענת האיסור הגורף, ולאחר דין ודברים קצר אף הביא לחדר את מאבטח המחלקה על מנת שיאכוף זאת. אציין, כי נאמר לי על ידי בני משפחה של חולים אחרים שאח/ות אחרים התירו לXXX לכתוב באותה שבת ואף הגישו לה נייר ועט לשם כך.
4. במשך שעה וחצי ישבתי ליד מיטתה של XXX, אוחזת בידה כאשר היא מביעה נואשות בכל דרך, בתנועות גוף, בקולות ובדמעות את רצונה לדבר עימי.
5. לאחר כשעה וחצי נאלצתי לעזוב את החדר ו**באותו הלילה XXX הלכה לעולמה.**

6. בית החולים לניאדו הוא מוסד ציבורי שנותן שירות לכלל תושבי המדינה, דתיים וחילונים, יהודים ובני דתות אחרות. אלו מאושפזים בו, לעיתים אף שלא מבחירה או מרצונם החופשי, למשל במקרה חירום.
7. בית החולים מתוקצב ומפוקח על ידי משרד הבריאות והוא כפוף לכללים שחלים על כל מוסד שנותן שירותים ציבוריים בישראל. בהיותו כזה, ועל אף שבית החולים הוא מוסד בעל אופי דתי, יש להבחין בין הרצון לשמירה על אופיו הייחודי ובין פגיעה בשירות לחולים שונים, כזו שאף עולה כדי פגיעה שרירותית בזכויות אדם.
8. על רקע זה איסור גורף על כתיבה בשבתות, או כל איסור אחר על דרכי תקשורת אחרות, **לפי העניין והנסיבות**, מהווה פגיעה קשה בזכויות החולים המאושפזים בבית החולים, בזכותם לכבוד האדם ומפלה באופן בוטה אנשים עם מוגבלויות. איסורים גורפים כאלה אף מהווים הפרה של הוראות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו ושל חוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996.
9. המקרה של XXX מעורר סוגיה זו ביתר שאת, כיוון שהיא לא יכלה לתקשר בכל דרך אחרת למעט בכתיבה. **האיסור עליה להביע את רצונותיה וצרכיה, במהלך סוף שבוע שלם, לא רק שאינו חוקי, הוא בלתי אנושי ובלתי מוסרי והוא גובל בהתעללות של ממש באישה חסרת ישע על ערש דווי.**
10. על רקע זה נבקשכם לקבוע לאלתר, באופן אחיד ומחייב, כללים רלוונטיים בדבר התנהלות בית החולים לניאדו ומוסדות דומים. כללים אלו, בד בבד עם שמירה על אופי כזה או אחר של מוסד ציבורי, בכל הכבוד לאינטרסים מסוג זה, חייבים להקנות הגנות משמעותיות לזכויות כלל החולים המאושפזים בהם.

בכבוד רב,

משכית בנדל, עו"ד
המחלקה המשפטית

העתקים :

ד"ר סיגל ליברנט טאוב, ראשת האגף לרפואה כללית, פקס: 02-5681466 ובדוא"ל refuaclalit@moh.gov.il

הרב חיים המרמן, מנכ"ל בית החולים לניאדו, בדואר, דברי חיים 16, קריית צאנו, נתניה, 42150.